

ELŐTERJESZTÉS
Hegyhátszentmárton Község Önkormányzata
Képviselő-testületének 2023. december 20-i ülésére

Tárgy: Beszámoló a lakóhelyi környezet állapotáról a 2023. évre vonatkozóan

A napirendet tárgyaló ülés dátuma:	2023.12.20.
A napirendet tárgyaló ülés:	képviselő-testület
Az előterjesztést készítette:	Radicsné dr. Soós Ágnes jegyző
Előterjesztő:	Pál László polgármester
A napirendet tárgyaló ülés típusa:	<u>nyilvános</u> / zárt
A határozat elfogadásához szükséges többség típusa:	<u>egyszerű</u> / minősített
A szavazás módja:	<u>nyilvános</u> / titkos

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. §-a (1) bekezdése e) pontja, valamint az 51. § (3) bekezdése szerint:

„A települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot. A lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot.”

Fentiek alapján a község környezeti állapotáról a rendelkezésre álló adatok alapján a következő tájékoztatást adom:

A lakosság közérzetének, egészségének alakításában igen jelentős tényező településünk környezeti állapota. A természeti és az épített örökség, a környezeti értékek megőrzése és védelme, minőségének javítása alapfeltétel az ember életminősége szempontjából. E nélkül nem tartható fenn az emberi tevékenység és a természet közötti harmónia, elmulasztása veszélyezteti a jelen generációk egészségét és a jövő generációk létét.

A környezetvédelemmel kapcsolatos szabályozást alapvetően három jogszabály, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény és ezeknek a végrehajtási rendeletei teremtik meg.

A lakossági környezet főbb tényezői

1. A települési környezet tisztasága
2. Hulladékkezelés
3. Ivóvízellátás
4. Szennyvízkezelés
5. Csapadékvíz-elvezetés
6. Zöldterület- közterület gazdálkodás
7. Helyi utak - közlekedésszervezés
8. Energiagazdálkodás

1. A települési környezet tisztasága

A környezet tisztasága az önkormányzat és a lakosság erőfeszítése és együttes munkájának eredménye. A közterületek tisztaságára, rendezettségére - az önkormányzat rendelkezésére álló erőforrásokat is figyelembe véve - nagy figyelmet fordít az Önkormányzat. Kiemelt fontosságú célja a falu településképének javítása – a közterületek rendszeres gondozásával, virágosításával – az önkormányzati épületek környezetének ápolása, a temető gondozása. A közterületek tisztán tartása, fűnyírás, gondozás a község falugondnoki szolgálata, a falugondnok munkája segítségével kerül ellátásra.

2. Hulladékkezelés

Az Önkormányzat tagja a *Nyugat-dunántúli Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulásnak*, részükre 2020. évtől már csak 100 Ft/fő/év fejlesztési hozzájárulás kerül megfizetésre a tagönkormányzatok részéről.

A települési kommunális szilárd hulladék elszállítását 2023. év első felében szerződés alapján a STKH Sopron és Térsége Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. látta el, közszolgáltatás feladatát.

2023. július 1-jétől megváltoztak a hulladékgazdálkodás szabályai, törvényi szabályozás változásával a hulladékgazdálkodási tevékenység kizárólagos állami feladattá vált, a helyi önkormányzatok feladat- és hatásköre a kizárólag a köztisztasági közfeladatok, az elhagyott hulladék felszámolásának, valamint a közterületek tisztán tartásának ellátására terjed ki. Ezen témakörökben kell rendeletet alkotnia még önkormányzatunknak.

Az országos hulladékconcesszió által kijelölt feladatra a MOL Nyrt. megalapította a MOHU Mol Hulladékgazdálkodási Zrt-t. Hegyhátszentmártonban ugyanúgy a MOHU Zrt. alvállalkozójaként az STKH Kft., illetőleg annak alvállalkozója a ZALA-MÜLLEX Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Kft. végzi el a hulladékgazdálkodási feladatokat, a változást a lakosság ebből a szempontból nem érzékelhette.

A hulladék szelektív gyűjtése a házhoz menő szelektív begyűjtés igénybevételével megoldott (sárga zsák), lehetőség van a papír-karton, PET palackok és üveghulladék elhelyezésére. Az idei évben is biztosította a közszolgáltató a lomtalanítást az év első felében a közszolgáltató a jogszabály szerint nagydarabos hulladékot szállította el a lakosságtól. Többletköltséget az önkormányzatnak nem jelentett a lomhulladék elszállítása.

Az el nem szállított egyéb hulladékot, veszélyes hulladékot a lakosság ingyenesen adhatja le Pankasz községben és Körmenten működő hulladéklerakóban.

Zöldhulladék kezelése:

A közszolgáltató áprilistól novemberig havonta egy alkalommal, házhoz menő rendszerben biztosítja a zöldhulladék gyűjtését, ezen felül januárban és februárban 1-1 alkalommal a gyűjtőpontokról elszállítják a karácsonyfákat. A zöldhulladék kizárólag az erre a célra rendszeresített, STKH logóval ellátott zöldhulladék-gyűjtő zsákokban vagy szabványos, barna színű hulladékgyűjtő edényekben gyűjthető. Ezen felül az Önkormányzatunk ösztönzi a lakosságot a zöldhulladék házi komposztálására is, amelyek megkönnyíthetik a kertben vagy konyhában keletkező, biológiailag lebomló hulladékok

hasznosítását, így nemcsak költséget takaríthatnak meg, hanem értékes tápanyaghoz juttathatják növényeiket.

3. Ivóvízellátás

A lakosság ivóvízzel való ellátása a legfontosabb közszolgáltatások egyike, amely nélkülözhetetlen emberi szükségletet és társadalmi-közegészségügyi igényt elégít ki. A lakosság egészséges ivóvízzel való ellátása az önkormányzatok kötelező feladata.

Hegyhátszentmárton ivóvíz ellátását a VASIVÍZ Vas megyei Víz- és Csatornamű Zrt. biztosítja. A lakosság egészséges ivóvízzel történő ellátásának minőségi kontrollját rendszeresen végzik az ivóvízhálózatról. Az ivóvíz vizsgálati eredmények alapján elmondható, hogy községünk ivóvízellátása vízminőség tekintetében megfelelő. A Vasivíz Zrt. folyamatosan látja el a hálózaton felmerülő karbantartási, felújítási feladatokat az évente elfogadásra kerülő gördülő fejlesztési terv alapján.

4. Szennyvízkezelés

A községben szennyvíz-csatornahálózat kiépítésére nem volt még lehetőség, de az egyik legfontosabb célja az Önkormányzatnak a csatornarendszer beruházás, amely azonban megfelelő pályázati lehetőség nélkül elképzelhetetlen.

Hegyhátszentmárton Felsőmarác községgel folyamatosan keresi a lehetőséget a vezetékes szennyvíz kiépítésére a két községben, ennek legcélszerűbb és leggazdaságosabb kivitelezési módja az ivánci szennyvízhálózathoz való csatlakozás.

Az ivánci szennyvíztisztító felújítása lehetőséget teremt arra, hogy amennyiben pályázati forrást biztosít az állam az olyan településeknek ahol még nincs megoldva a szennyvízelvezetés, önkormányzatunk pályázatot tudjon benyújtani, hogy az ivánci szennyvízrendszerhez csatlakozhasson.

Ivánc Község Önkormányzata az idei évben elfogadott a szennyvízelvezetési rendszer gördülő fejlesztési tervének beruházási tervében az agglomeráció Hegyhátszentmárton és Felsőmarác településekkel történő bővítését tartalmazza, a pályázati forrásból való megvalósítás hosszú távú időtartamra került tervezésre.

A szennyvízcsatorna rendszerének kiépítésének lehetőségeit sajnálatos módon a jelenlegi országos gazdaság folyamatok is hátráltatják. V. Németh Zsolt országgyűlési képviselő úrtól év közben tájékoztatást kértünk a szennyvízprojektek jövőbeli megvalósítási lehetőségeiről. Válaszlevelében leírta: a község kiemelt fejlesztési tervének, az optimális szennyvízelvezetési megoldás előkészítése folyamatban van, a jövőbeni megvalósítása a külpolitikai események függvényében, a kormány gazdaságpolitikai döntései és a beruházási prioritások figyelembevételével kerül ütemezésre.

A folyékony hulladék elszállítását 2020. február 1-jével kötött szerződés alapján a szőcei Vasi Ja-Sa Kft. végzi, a szerződés 2024. év végéig került megkötésre.

5. Csapadékvíz-elvezetés

A községben alkalmanként lehulló csapadékvíz felszínre hozza a csapadékvíz elvezetési problémákat nagyrészt azt, hogy az ingatlanulajdonosok nem gondoskodnak megfelelően az átereszek

kitisztításáról. Fontos lakossági feladat, hogy az elvezető árkok folyamatos karbantartásáról gondoskodni kell, a gépkocsi beállóknál biztosítani kell az átfolyást, a tisztítást, illetve a megfelelő átbocsátó keresztmetszet. A lakosság feladatait csökkenti, hogy a Fő utca egyik oldalán zárt csapadékvíz elvezető rendszer van kialakítva.

6. Zöldterület- közterület gazdálkodás

A belterületi zöld felületek gondozottak, rendezettek, a fűnyírási, parkosítási munkákat az önkormányzat falugondnoka végzi.

2023. évben is kisebb-nagyobb gondot jelentett, hogy több ingatlantulajdonos elhanyagolja ingatlanát, nem végzik el a szükséges növényvédelmi intézkedéseket, fűnyírást, kaszálást, illetőleg ingatlanukról a közterületre kinyúló növényzetet nem vágják le. A lakosság ezen kötelezettségének teljesítése érdekében is alkotta meg az Önkormányzat a közösségi együttélés szabályairól szóló rendeletét, melyben a gondozatlan ingatlanok tulajdonosai közvetlenül közigazgatási bírsággal sújthatóak. Eljárás megindítására az év során nem került sor, a jegyzői jogkövetkezményekre történő felhívás hatására az érintett ingatlantulajdonosok kötelezettségüket teljesítették.

7. Helyi utak - közlekedésszervezés

Az Önkormányzatnak folyamatos célja önkormányzati tulajdonú útjai állagának megóvása, folyamatos karbantartása. A településnek a bel- és külterületi utak állapotán is javítani szükséges. Önerőből azonban nincs módja az Önkormányzatnak az utak javítására. Az Önkormányzat továbbra is igyekszik pályázati forrásból támogatást nyerni az utak karbantartására. A Magyar Falu Program keretében benyújtott önkormányzati út felújítása projekt sajnos módon a 2023-as évben sem nyert támogatást, de a következő évben is kiemelt célja lesz az Önkormányzatnak a helyi közutak felújítására pályázati forrást szerezni.

Az önkormányzat tulajdonában lévő 63 hrsz-ú Jakab I. utca állapota azonban szükségessé tette, hogy az Önkormányzat – a Magyar Falu Program támogatottságának hiányában – önerőből elvégezze a legszükségesebb javítási, kátyúzási munkákat. Ennek érdekében vállalkozói szerződést kötött az Önkormányzat a Németh Útépítő Kft-vel és december hónap elején a szükséges felújítási munkálatok elvégzésre kerültek összesen 2.716.213,- összegben.

8. Energiagazdálkodás

A jövő egyértelműen a környezeti szempontból tiszta, ún. megújuló energiaforrások hasznosítása. A megújuló energiahordozók körében mind a nap-, mind a szélenergia felhasználása lehetőségként merülhet fel a település hosszú távú energiaellátására.

A tavasz folyamán egy stratégiai tanácsadó vállalat vezetői érdeklődtek a községben lévő meleg vizes kút adta lehetőségek iránt. Az elképzelések szerint akár az is elérhető lenne, hogy a község minden háztartásának a fűtését a kútból kitermelt meleg víz biztosítsa.

A tanácsadó cég EU-s forrásból finanszírozott, geotermikus erőmű előkészítő tanulmány pályázati lehetőségéről tájékoztatta az Önkormányzatot. Egy esetleges ilyen nagy volumenű projekt, pályázat elindításához, benyújtásához külső segítséget, komoly szakmai tapasztalattal rendelkező pályázati céget kell igénybe vennie az Önkormányzatnak. Ezen lehetőségek kiaktázása az Önkormányzat egyik jövőben fejlesztési lehetősége, célja.

A község belterületén nincs olyan ipari üzem, amely szennyezné a levegőt, valamint a téli fűtési időszakban sem kell számolni a levegő porral és korommal való szennyezettségével.

Az Önkormányzat rendelkezik a községre vonatkozó kerti avar égetést szabályozó önkormányzati rendelettel. A rendeleti szabályozást az emberek többsége betartja, ezért a tudatformálás tekintetében van tennivalója az Önkormányzatnak.

Az elszabadult energiaárak, a gazdasági válsághelyzet anyagilag nagyobb megterhelést jelent önkormányzatunknak is. Tavaly óta folyamatosan érzékelhető és a következő évre is kihívást jelent az Önkormányzat, a község energiafelhasználásának megfizetése.

Az emberi egészség alakulásának környezeti összefüggései

Az ember és környezete szoros kölcsönhatásban áll egymással. A környezeti károsodások a legtöbb esetben az emberi egészségre is kihatnak. Nyilvánvaló, hogy a szennyezett levegő, víz közvetlenül is károsíthatja az egészséget, de valamilyen mértékben minden környezeti elem szennyezettsége és minden környezeti veszélyeztető tényező hatást gyakorol az emberi egészségre.

A népesség korösszetétele társadalmi, gazdasági szempontból egyaránt lényeges, az előregedési folyamat többek közt kedvezőtlen hatással van a foglalkoztatási struktúrára, növeli az időskorúakkal kapcsolatos tennivalókat, növeli a szociális jellegű kiadásokat. A csökkenő számú aktív keresőre egyre nagyobb számú eltartott jut. A község korösszetétele nem túl kedvező, a fiatalok aránya a településen csökkenő tendenciát mutat.

Összességében elmondható, hogy a település környezeti állapota megfelelő, az élhető, tiszta, rendezett környezet megteremtésében azonban a település lakosságának és az önkormányzatnak egyaránt kiemelkedő szerepe van. Az Önkormányzat a lakosság környezettudatos nevelésével nagyon sokat tehet a környezet védelméért. Az Önkormányzat, a Képviselő-testület bízik benne, hogy közös összefogással, jobba, élhetőbbé tudjuk tenni környezetünket.

Hegyhátszentmárton, 2023. december 18.

Pál László sk.
polgármester

Határozati javaslat:

..../2023. (.....) Képviselő-testületi határozat **a 2023. évi lakóhely környezeti állapotáról szóló beszámoló elfogadásáról**

Hegyhátszentmárton Község Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta, és jelen határozat melléklete szerinti tartalommal tudomásul veszi és elfogadja a 2023. évre vonatkozó lakóhely környezeti állapotáról szóló polgármesteri beszámolót.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

